

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.5-685-26

Ert dnr KN2026/00215

Klimat-och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.nm@regeringskansliet.se

Remissyttrande över förslag till författnings- ändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv

Juridiska institutionen har haft uppdraget att bereda Umeå universitets remissyttrande över Naturvårdsverkets förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv (NV-09545-24). Remissvaret har utarbetats av universitetsadjunkt Signe Lagerkvist och universitetslektor Ulf Vanneback.

Sammanfattning

Umeå universitet ställer sig i huvudsak positiv till Naturvårdsverkets förslag, med några specifika synpunkter rörande rätten att överklaga, preskriptionstid vid skadestånd och bestämmelsen om krav på icke-hushållspillvatten.

Avsnitt 4.4 – ny bestämmelse i miljöbalken om rätten att överklaga

Juridiska institutionen instämmer med Naturvårdsverket att det är problematiskt att organisationers rätt att överklaga enligt 16 kap. 13 § miljöbalken, till sin ordalydelse, är begränsad när det gäller vilka beslut som kan överklagas. Detta gör det tveksamt om Sverige kan anses uppfylla de krav på tillgång till rättslig prövning som krävs enligt artikel 26 i avloppsdirektivet. Utformningen av bestämmelsen är inte heller förenlig med de krav som EU-rätten ställer i andra liknande situationer och Högsta domstolen ser ordalydelsen i bestämmelsen endast som "...hållpunkter för bedömningen och inte krav av självständig betydelse som i sig kan utesluta en rätt att överklaga"¹. Mot bakgrund av detta bör bestämmelsen ses över, i stället för att tillföra en ny särskild regel för efterlevnaden av de krav på tillgång till rättslig prövning som följer av avloppsdirektivet.

---

¹ NJA 2020 s. 845 och NJA 2012 s. 921.

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.5-685-26

Ert dnr KN2026/00215

Avsnitt 4.9 – ny bestämmelse i 32 kap. miljöbalken om preskriptionstid vid skadestånd

Juridiska institutioner delar Naturvårdsverkets bedömning beträffande behovet av en omarbetning av preskriptionsbestämmelserna i miljöbalken. Bestämmelser som avviker från preskriptionslagen bör samlas under samma avsnitt i miljöbalken. Vidare menar vi att förslaget om att inom vissa utpekade områden införa preskriptionstider som avviker från huvudregeln i preskriptionslagen krånglar till lagstiftningen på ett olyckligt sätt.

Avsnitt 4.10 – ny bestämmelse i 22 a § vattentjänstlagen om krav på icke-hushållspillvatten

Artikel 14.1 i avloppsdirektivet ställer krav på medlemsstaterna att säkerställa att utsläpp av icke-hushållspillvatten till ledningsnät och avloppsreningsverk omfattas av *på förhand fastställda regleringar eller särskilda godkännanden som beslutas av den behöriga myndigheten eller annat behörigt organ.*

I förslaget har kravet på ”särskilda godkännanden” definierats som att det dels kan avse tillstånd till en verksamhet eller beslut om försiktighetsmått efter en anmälan av en verksamhet där verksamhetens processavlopp avleds till en allmän va-anläggning, dels de avtal som en va-huvudman kan upprätta med stöd av 22 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster med en verksamhetsutövare som avser att släppa ut annat spillvatten än hushållspillvatten till ledningsnätet. Vidare har ”på förhand fastställda regleringar” tolkats som att avse regler meddelade med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken, 21 § lag om allmänna vattentjänster eller kommunala föreskrifter meddelade med stöd av 23 § samma lag om användningen av allmänna va-anläggningar (s. 107).

Mot bakgrund av detta föreslås att kraven i artikel 14 delvis ska uppfyllas genom nya bestämmelser i vattentjänstlagen (22 a- 22 b §§). Dessa bestämmelser bygger i sin tur på regleringen i 22 § vattentjänstlagen som anger att om en fastighets va-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän va-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för användningen av va-anläggningen.

Om tanken är att avloppsdirektivets krav till viss del ska hanteras *genom avtal* mellan huvudmannen och den som ansvarar för utsläpp av icke-hushållspillvatten till ledningsnät och avloppsreningsverk, så bör det lyftas att dessa avtal i grunden inte ingås med stöd av 22 § vattentjänstlagen, utan

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.5-685-26

Ert dnr KN2026/00215

med stöd av kommunens allmänna kompetens i kommunallagen.² Det ska då också framhållas att det är frivilligt att ingå ett sådant avtal, vilket gör det mindre lämpligt för säkerställande av olika miljökrav. Dessutom saknas övergångsbestämmelser, vilket gör att kraven endast kommer att gälla för de avtal som sluts efter reglernas ikraftträdande.³

I ärendet har dekan Ulrika Haake, samhällsvetenskaplig fakultet, fattat beslut. Fakultetssamordnare Åsa P. Isaksson har varit föredragande.

Ulrika Haake
Dekan

Åsa P. Isaksson
Fakultetssamordnare

---

² SOU 2024:82 *Ökad va-beredskap*, s. 66.

³ NJA 2020 s. 285 punkt 20.